

התאימו היטב רווקא למסורת הפעולה של אצל ולח"י. מוות למען מה? מייד עם ביצוע הפיגועים, קבעו דוברי אמריקאים כי יש בידיהם ראיות נסיבתיות לכך שהם בוצעו על-ידי שליחים איראניים (ראה מיסגרת). הרבר נובע גם משטת הפעולה.

הרבר לא הפריע לשמיר. הוא יצא מייד בטענה מוחצת — חסרת בסיס כלשהי — שייחסה את המעשה לאש"ף. הוא קבע שזוהו המשך ישיר לפיגועים הפלסטיניים בישראל. חזר על כך דויד לוי, אולי כדי להוכיח את כשירותו לתפקיד שר-החוק.

בחוקי-לארץ עשו הצהרות מופרכות אלה רושם עלוב. היה נרמה שממשלת-ישראל רוצה להפיק הון קל מן האסון שפקד את האמריקאים. אך המסקנה האמיתית מן המצב בכיור היה כרוהה השבוע גם לציבור הישראלי; הסורים הם השולטים עתה בלבנון. זוהי התוצאה היחידה של מלחמת-הלבנון, שתבעה עד כה את חייהם של 522 צעירים ישראלים — והרחוקה מאוד מסימנה.

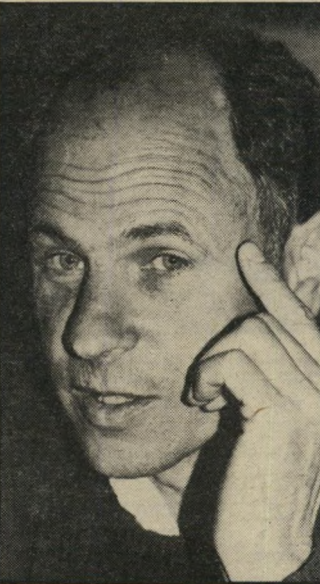
מיפלגות

החלטה על הגנ

כמה מפעילי תנועות-המחאה הגיעו למסקנה שלא די בהן: יש צורך במיסלגה פוליטית

ההתחלה היתה על גג של בית בצפון תל-אביב. כ־50 נשים וגברים התכנסו כדי לטכס עצה.

לא היה על הגג איש שלא השתתף בשנים האחרונות בעשרות הפגנות. בלטו כמה מן הפעילים הירועים ביותר

פעיל נאמן. אני רוצה להצביע...

של תנועות-המחאה השונות, שהשיגו הישגים מרשימים בפעולה נגד מלחמת-הלבנון. אך על הגג שררה אווירה של אכזבה.

המסקנה הכללית: המחאה אינה מספיקה. היא היתה ונשארה חשוכה, אך היא לא הביאה לשום שינוי ממשי בארץ. ממשלת-לבנון לא נפלה וגם איראל שרון נשאר בה אחרי פירסום דוח ועדת-כהן. הקונסנזוס של הליכוד והמערך נשאר על כנו בנושאים העיקריים. ההתנחלות נמשכת בקצב אינטנסיבי. הפגנות-הענק לא חוללו את השינוי הררוש.

אחדים מן הנוכחים הרהיבו עוז לבטא רעיון נועז: שדרושה בארץ מיפלגה פוליטית חדשה, שתרגם את המחאה לשפה פוליטית. הרעיון הרתיע רבים. לעומת פעולת-המחאה הנקיה, נראתה העבודה הפוליטית כמלוכלכת. אך גם מן שחשב כך שוכנע כי אין מנוס מבי

ה אסונות התבוסים, הפוקדים את ממשלת יצחק שמיר חרשים לבקרים, אינם מנבאים בהכרח את נפילתה בטוים עת. באורח אנסוררי, המאפיין להפליא את התרבות הפוליטית הישראלית, אין כל סיכוי שמאורעות "חיצוניים", כמו מפולת ממשלתי מיירי שמיר יחזיק מעמד, אלא אם כן יתקל כבעיות-אישיות מיפלגתיות של שרים או ח"כים, שיגיעו אותם לערוק מהקואליציה שלו.

על רקע פשיטת-הרגל המדינית והמשבר הכלכלי, שאורחי ישראל חווים עתה רק את אפס קצהו, ניתן היה לצפות שממשלת-ישראל תהיה נתונה ללחץ ציבורי גובר והולך, בהתנגת האופוזיציה הפרלמנטרית הראשית, עד לנפילתה.

אך באורח פראדוקסאלי, מנבאים משקיפים בירושלים שממשלת-שמיר תתחזק, לפחות בחודשים הקרובים, ויש לתהליך הזה כבר כמה רמוים מעורדים ביותר מבחינת הליכוד.

אין ספק שיצחק שמיר מצטייר בעיני הציבור כראש-צוות, המקובל על חבריו, והמסוגל להחליט, ואף להוציא את החלטותיו לפועל. מינויו של יגאל כהן-אורגד לתפקיד שר-האוצר, הוכיח לירועי דבר, שלשמיר יש תפיסה כרוהה של יעדיו המדיניים, ונכונות לאייש את

בתוך הממשלה חושש שמיר בעיקר מסגנון דויד לוי. שבירת הנשק בין השניים היא מלאכותית וחיצונית, וכבר בעתיד הקרוב היא תעמוד במיבחינים המורובים.

כשלב זה עסוקים השניים במילחמה על-ידי שליחים, תופעה שכיחה ביותר במאבקי-מעצמות בזירה הבינלאומית. כעת מתמקדת מערכת ההשמצות ההרדית במוציא-לפועל של שמיר בתוך חרות, ח"כ רוני מילוא מצד אחד, וראשי מחנה לוי, הח"כים מיכאל קליינר ומיכה רייטר מהעבר השני. אנשי לוי עסוקים עתה בניסיון להבטיח עבורו את תיקי-החוק. למילוא יש תירוץ מצויין, למנוע את המינוי מלוי, לא, חס וחלילה, העדר כישורים בתחום הזה, אלא הצורך, כביכול, לרצות את הליברלים.

ארידור אשם

ב אורח פראדוקסאלי, אך טיפוסי, נהנה שר-האוצר החדש מפרי פולריות מסויימת בקרב הציבור הרחב, והוא הפך נואם מבוקש באסיפות הבחירות של הליכוד לרשויות המקומיות.

עיתונאים השיגו השבוע את השר הקודם, יורם ארידור, לאצן במירוץ למרחקים ארוכים, הפורץ קדימה

מרגות בנושא הכלכלי, ואף לנכס אלקטורלי של ממש.

אך מיטב התיקוות של אנשי שמיר אינן מבוססות רק על התחזיות להצלחת הממשלה החדשה, אלא

שמיר יושב חזק

ממשלתו כשרים הקרובים לרועותיו, והתומכים בו פוליטית בתוך תנועת החירות.

ניצחון הניצים השמרניים, מתנגדי קמפדעייווי, על המנהיגים הפרי פוליטיים שתמכו בהסכם עם מצריים, הוא עכשיו נחרץ.

שמיר יחזור עתה לצירופה של סיעת לע"ם לחירות, כדי לחזק את מחנהו בתוך מיר סלגתו, נגד דויד לוי.

שר-הבריאות אליעזר שוסטק, וכן הח"כים אהר אולמרט, יגאל כהן (איש תל-עזים, המושב של רפול) ומשה הירשוון, תמכו באורח נלהב במינויו של כהן-אורגד. כמו ייגאל הורביץ, ושמו עצמו, הם רואים בהירוקי הנגורה מחיר הולם ומוצדק עבור ישוב הגדה ביהודים והמשך המדיניות האומית כלפי הפלסטינים. אנשי ה"לע"ם הסתובבו השבוע בכנסת, והרימו על סאת המדיניות הקשוחה של שמיר, בין השאר כלפי ערבים מישראל שנפגשו עם ראשי אש"ף. שמיר אינו סובל מהכרזות, שציינה את מנחם בגין בנושאים מסויימים הנוגעים לרמוקרטיה. ח"כים ימניים בליכוד הביעו את המישאלה, וגם את הביטחון, שממשלת שמיר תפעל בקרוב מאוד גם נגד יהודים שפגשו את מנהיגי אש"ף, אפילו באמצעות חקיקה חרשה.

במהירות עצומה, כדי לעיף את היריב ולמשוך את חבריו להישגים. האצן הזה "שורף" את עצמו במירוץ, אבל מעניק לחבריו את הניצחון. ארידור, גורם חשוב בניצחון הליכוד בבחירות לכנסת העשירית, נזרק לכלבים, ויגאל כהן-אורגד כנס עתה לזירה, תוך סיכון פוליטי קטן ביותר עבורו.

כהן-אורגד יכול להרשות לעצמו לאיים על העם בגזירות מכל הסוגים, מבלי שאיש יאשים אותו במצב שנוצר. "ירושת ארידור..."

המערך ממתין לנבון

ה עובדה ששר האוצר תמך ותומך מבחינה מדינית בתפיסות המדיניות, שהמיטו על המדינה את התחלואים הכלכליים (התנחלויות, ההרפתקה בלבנון, פרויקטים ביט חוניים שאין להם כיסוי כלכלי) אינה נחשבת לרלוונטית בעיני מעצבי דעת-הקהל בישראל. ריעותיו הפרי ליטויות של השר החדש אינן מאפשרות לו מלכתחילה להבריא את הכלכלה הישראלית.

עם זאת, הוא עשוי להפוך לסחות לטווח קצר, לסיפורי הצלחה פוליטי, לחביב העיר תונאים, שרובם נוטים לשי

רווקא על המצב השורר עתה במערך. חרף כמה נאומים מוצלחים של ח"כים מהמערך בדיונים הכלכליים בכנסת (בעיקר עדי אמוראי והיים ברלב) האופוזיציה כמעט משותקת. מוטה גור הורה, אומנם, לתועמלני המערך לרשויות המקומיות להשתמש במשבר הכלכלי להסברה נגד הליכוד, אבל לכל המשקפים ברור בתכלית שהבוחרים הישראליים למדו להצביע לעיריות ולמועצות מתוך שיקול מקומי מובהק.

להצלחתם של טדי קולק בירושלים, ושל שלמה להט בתל-אביב, אין כל קשר לפוליטיקה הכליארצית.

אם הליכוד נסוג ככמה מקומות, בעיקר בעיריות-היפהות, רואים בכך ראשי-חירות "הוצאת קיטור" של הזעם על המשבר, שיביא לסופו של דבר להתאוששות לקראת הבחירות לכנסת. לסברה זאת יש כיסוי ברור במציאות. השיתוק שאחז במערך נובע, כמובן, מהמצב הפנימי במיפלגת-העבודה. קיים הגורם הקבוע, הכרוני כמעט, של העדר מדיניות אלטרנטיבית בתחומי הביטחון והכלכלה, אבל לכך מתלווה, ממש בשבוע הזה, תחילת המאבק על השילטון במיפלגה.

ההתארגנות להרדת שימעון פרס קורמת עתה עור וגידים, ודורידה-המשך של המיפלגה,

החברתית, האשכנזית, נערכו מיפגשי הידברות עם קבוצות של פעילים מזוהים, עם תנועות לאומיות בקרב הציבור הערבי בישראל, של מיינסטייט. ההצלחה היתה מוגבלת: יחידים מכל הקבוצות האלה הצטרפו אל היוזמים, אך לא היתה הצטרפות המונית.

הדבר לא הרתיע את היוזמים. בעבודה סכלנית, בוויכוחים ממשכים,

המהווה כיום רוב כסיעה בכי נסת, מתחיל להריץ את הנשיא לשעבר, יצחק נבון, כמועמד המערך לראשות הממשלה אחי רי הבחירות לכנסת ה-11.

פרס נלחם על נפשו בלהט רב. העובדה שרווקא אנשי המובהקים תומכים בנבון, שפרס רואה בו איש נטול-כישורים להנהגה לאומית, מכאיבה ליו"ר המיפלגה, אבל עדיין לא הביאה אותו לידי יאוש.

פרס דווקא מעוניין שאויביו המושבע, יצחק רבין, ילחץ להתמודדות נגדו בהקדם האפשרי.

רבין פופולרי אולי בציבור (בעיקר בקרב ליבורניקים, שבין כה וכה לא יצביעו עבור המערך), אבל שהוא מאוד בתוך מיפלגתו. החנופה שלו כלפי ממשלת בגין-שרון, שנכעה מנסיונו לקרוץ לדעת-הקהל הלאומית בר ישראל, עלתה לו ביוקר במרכז מיפלגת-העבודה. גם אישיותו, עצי בנותו היתרה, חוסר-היכולת שלו ליצור קשר אנשי כלשהו, חוסר-אמינותו, שהתבטא בשינוי עמדות בנושא לבנון כמעט מדי יום, ממש לפי כיוון הרוח ברעת הקהל — כל אלה פוסלים אותו בעיני חוגים נרחבים במיפלגתו. פרס יוכל לנצח אותו בקלות.

אם תוקדם ההתמודדות, לפני שנבון יספיק להיכנס לזירה הפנים-מיפלגתית, יימי צא פרס נשכר. אנשי-נבון מבינים זאת היטב, והם לוחצים על מנהיגם, ששמר עד כה על שתיקה במעט-מחולטת, להי כנס לעניינים באורח מיירי, כלומר כבר השבע.

מידת נכונותו של נבון ללכלך את ידיו במאבק הפנימי עדיין שנויה במחלוקת. מכל מקום, מיפלגת העבודה ממתנה להתמודדות פנימית טוענת, ויכולתה להקשות על שמיר לבסס את ממשלתו היא מוגבלת ביותר.

חיים ברעם

נוסח מינשר, שנועד לתמצת את העקרונות המנחים את היוזמה. כשם זמני נבחר "אלטרנטיבה". המצע המלא היוזמים הסופי צריכים להיקבע, לדעת האנשים, אחרי שיצטרפו ליוזמה כל האנשים העשויים להשתתף בייסוד הגוף החדש.

בלי "איזמים" בוויכוחים התגב (המשך בעמוד 12)